## SIRA SAYILARI

## (العدد الترتيبي)

Bu kısımda 1-10 arasındaki mufred sıra sayıları ele alınmaktadır. Hem eril ve dişil yapılarıyla hem de niteledikleri isimlerle (mevsûflarıyla) birlikte mufred sıra sayıları örneklerle aşağıda verilmiştir:

| | | |
|---|---|---|
| ١. | birinci erkek öğrenci<br>birinci kız öğrenci | الطَّالبُ الأَوَّلُ<br>الطَّالبةُ الأُولَى |
| ٢. | ikinci erkek öğrenci<br>ikinci kız öğrenci | الطَّالبُ الثَّانِي<br>الطَّالبةُ الثَّانِيَةُ |
| ٣. | üçüncü erkek öğrenci<br>üçüncü kız öğrenci | الطَّالبُ الثَّالِثُ<br>الطَّالبةُ الثَّالِثَةُ |
| ٤. | dördüncü erkek öğrenci<br>dördüncü kız öğrenci | الطَّالبُ الرَّابِعُ<br>الطَّالبةُ الرَّابِعَةُ |
| ٥. | beşinci erkek öğrenci<br>beşinci kız öğrenci | الطَّالبُ الخامِسُ<br>الطَّالبةُ الخامِسَةُ |
| ٦. | altıncı erkek öğrenci<br>altıncı kız öğrenci | الطَّالبُ السَّادِسُ<br>الطَّالبةُ السَّادِسَةُ |
| ٧. | yedinci erkek öğrenci<br>yedinci kız öğrenci | الطَّالبُ السَّابِعُ<br>الطَّالبةُ السَّابِعَةُ |
| ٨. | sekizinci erkek öğrenci<br>sekizinci kız öğrenci | الطَّالبُ الثَّامِنُ<br>الطَّالبةُ الثَّامِنَةُ |
| ٩. | dokuzuncu erkek öğrenci<br>dokuzuncu kız öğrenci | الطَّالبُ التَّاسِعُ<br>الطَّالبةُ التَّاسِعَةُ |
| ١٠. | onuncu erkek öğrenci<br>onuncu kız öğrenci | الطَّالبُ العَاشِرُ<br>الطَّالبةُ العَاشِرَةُ |

Şimdi sıra sayılarını cümle içindeki kullanımlarıyla görelim:

قد أقْلَعَتِ الطَّائِرَةُ الأولى مِنَ المطارِ. (Havaalanından birinci uçak havalandı.)

مُحَمَّدٌ تِلْمِيذٌ في الصَّفِّ الثَّاني للمُتَوَسِّطَةِ. (Muhammed ortaokul ikinci sınıf öğrencisidir.)

السَّيارةُ الثالِثَةُ من هذه السياراتِ للأستاذِ مصطفى. (Bu arabaların üçüncüsü Mustafa hocanındır.)

وَصَلْنَا إلى الفصلِ الرَّابِعِ مِنَ الكِتَابِ هذا الأسبوعَ. (Bu hafta kitabın dördüncü bölümüne ulaştık.)

قد ألَّفَ الكَاتِبُ رِوَايَتَه الخامِسَةَ. (Yazar beşinci romanını yazdı.)

حَفِظْتُ البيتَ السادِسَ مِن هذه القَصيدةِ. (Bu kasidenin altıncı beyitini ezberledim.)

سيُعْقَدُ الاجْتِمَاعُ في اليومِ السابِعِ مِنْ هَذا الشَّهْرِ. (Toplantı, bu ayın yedisinde yapılacak.)

وُلِد الطفلُ في الشَّهْرِ الثَّامِنِ. (Çocuk sekizinci ayda doğdu.)

أنا أَسْكُنُ في الطابِقِ التَّاسِعِ. (Ben dokuzuncu katta oturuyorum.)

كانت حِجَّةُ الوداعِ في العامِ العاشِرِ للهجرَةِ. (Vedâ haccı Hicretin onuncu yılında oldu.)

Sıra sayıları, 1-10 arasındaki sayıların (فَاعِل) yapısına aktarılmasıyla elde edilir. Ancak (واحِد) sayısı "saat bir", "saat bir buçuk" gibi sadece saati söylerken kullanılır, "birinci" demek için kullanılmaz. (واحِد) ve onun dişili (واحِدة) kelimelerinin yerine sıra sayısı olarak "birinci" anlamında eriller için (الأول), dişiller için (الأولى) sözcükleri kullanılır.

Sıra sayıları, varlıkların sırasını belirten sıfat konumundadırlar ve dolayısıyla niteledikleri kelimeye cinsiyet, sayı, belirlilik ve i'râb bakımından uyarlar.

Aşağıdaki cümlelerde geçen sıra sayılarını, sıfat-mevsûf ilişkisi yönünden inceleyelim:

1. سأشاهِدُ البرنامجَ الأوّلَ في القناةِ الثانيةِ مساءً.
   (Bu akşam ikinci kanaldaki birinci programı izleyeceğim.)
2. صَعِدْتُ إلى الطابِقِ الخامِسِ بالمِصْعَدِ.
   (Beşinci kata asansörle çıktım.)
3. سأسافِرُ إلى إزميرَ في اليومِ العاشِرِ مِنَ الشَّهْرِ الثَّالِثِ.
   (Üçüncü ayın onunda İzmir'e gideceğim.)